

Kartan

– geografiska begrepp och symboler

Filmens innehåll

Kartor kan visa hur långt det är mellan olika platser, hur naturen ser ut eller var gränserna till ett land ligger. Kartor finns på internet, i din mobil och i vanliga kartböcker.

Vi ska undersöka olika sorters kartor för att se hur de är uppbyggda. Vi ska också lära oss några saker som är viktiga att veta om man ska kunna läsa av en karta.

Vi lär oss innebörden av geografiska termer som skala, symboler, gradnät, topografi, tidszoner, ekvatorn och GPS.

Programmet är indelat i kapitel:

- Inledning
- Kartan, skalan och väderstrecken
- Världskartan, gradnätet och tidszoner
- Temakartor och GPS
- Sammanfattning

Undervisningen i geografi ska behandla följande centrala innehåll enligt läroplan:

Lågstadiet

- Rumsuppfattning med hjälp av mentala kartor och fysiska kartor över till exempel närområdet och skolvägar. Storleksrelationer och väderstreck samt rumsliga begrepp, till exempel plats, läge och gräns.

Mellanstadiet

- Kartan och dess uppbyggnad med färger, symboler och skala. Topografiska och tematiska kartor.
- Centrala ord och begrepp som behövs för att kunna läsa, skriva och samtala om geografi.

Filmfakta

Ämne: Geografi

Ålder: Från 7 år (L, M)

Speltid: 11 minuter

Svenskt tal med svensk text som tillval

Produktion: Solfilm Media AB

Inlärningsmål:

- Att lära sig om hur olika kartor kan se ut.
- Att lära sig centrala ord och begrepp som behövs för att förstå kartor.

Kartan

– geografiska begrepp och symboler

Diskussionsfrågor

Det är viktigt att läraren/ledaren förbereder övningarna kring filmen och funderar igenom hur diskussioner och svar ska hanteras. Dela gärna upp gruppen i mindre grupper och låt deltagarna först skriva ned sina svar.

Anpassa gärna materialet och fördela eventuellt frågorna bland grupperna.

I den här filmen passar de två första kapitlen **Inledning** och **Kartan, skalan och väderstrecken** för lågstadiet och mellanstadiet, men de efterföljande kapitlen kan vara lite för svåra för lågstadiet.

Följande frågor är indelade i kapitelordning.

Inledning

- När använder du en karta?

Kartan, skalan och väderstrecken

- Vad är en karta?
- Hur är en karta ritad?
- Hur kan en karta se ut?
- Vad är en skala?
- Vad är karttecken?
- Vilka är väderstrecken?
- Vad är en kompass?
- Hur kan man använda registret i en Atlas?

Världskartan, gradnätet och tidszoner

- Varför är det svårt att få en platt karta att stämma överens med hur jorden ser ut?
- Vad är gradnätet?
- Vad är nollmeridianen?
- Vad är ekvatorn?
- Vad kan man använda gradnätet till?
- Hur kan klockan vara olika mycket på olika platser på jorden?
- Vad är GMT/UT?
- Hur kan man tänka när man ska räkna ut hur mycket klockan är på en annan plats på jorden?

Temakartor och GPS

- Vilka olika typer av information kan en karta visa?
- Varför kan det vara bra med temakartor?
- Vad är GPS? Hur kan man använda det?

Sammanfattning

- Vad har vi gått igenom i den här filmen?
- Vad tyckte du var mest intressant med filmen?

Uppgifter

- Finns det någon väg du går varje dag? Till exempel från skolan till busshållplatsen eller vägen från dig bort till fotbollsplanen? Skulle du kunna beskriva den vägen för en kompis?

Gör en karta över hur du går den sträckan och kom ihåg att rita ned sådant som känns viktigt för att kunna hitta rätt. Till exempel ett visst hus, ett stort träd eller liknande.

Alla elever hänger sedan upp sina kartor på väggen i klassrummet.

- Rita av något enligt en skala. Till exempel ert klassrum, din lärares skrivbord, en bit av skolkorridoren, eller din skolbänk. Mät upp det du ska rita av. Räkna ut vilken skala som blir bäst att använda (tänk på att kartan ska få plats på ditt papper).

Rita sedan ett rutnät över ditt papper, som passar din skala. Då blir det lättare att göra föremålen skalenliga. Alla elever hänger sedan upp sina teckningar på väggen i klassrummet.

• Grupparbete eller enskilt arbete:

Dela upp klassen i mindre grupper. Varje grupp gör ett arbete kring något av det som nämns i filmen.

Exempel:

- Kompassen
- Olika sorters kartor
- Gradnätet
- Tidszoner
- GPS

Leta information på internet, i böcker och i tidskrifter. Presentera arbetet som webbsida, film eller som en vägg/serietidning.